

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813202689
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8813202689.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Milana Šebeňa a JUDr. Mareka Kohúta v právnej veci žalobcu: BENEFIT GROUP I, a. s., so sídlom Braneckého 161/12, 911 01 Trenčín, IČO: 47131781, zastúpenému JUDr. Pavlom Čičmancom, advokátom, Braneckého 161/12, Trenčín, proti žalovaným: 1/ N. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, XXX XX P. 2/ G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, XXX XX P. 3/ H. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. Z. XXX, XXX XX N. Z., žalovaní v 2. a 3. rade zastúpení na základe plnej moci žalovanou v 1. rade, o zaplatenie 3.178,46 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 4C/134/2013-54 z 5.11.2013, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca proti žalovaným domáhal zaplatenia sumy vo výške 3.178,46 eur spolu s úrokom 7,49 % p.a. z uvedenej sumy od 5.6.2009 do zaplatenia a s 5 % ročným sankčným úrokom od 5.6.2009 a s 9 % ročným zákonným úrokom z omeškania i náhrady trov konania.

Z vykonaného dokazovania zistil, že právny predchodca žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a. s. ako veriteľ a žalovaná v 1. rade ako dlžník a žalovaní v 2. a 3. rade ako spoludlžníci uzavreli dňa 25.4.2006 zmluvu o mimoriadnom medziúvere č. 2770971 9 02 a stavebnom úvere č. 2770971 1 01, podľa ktorej bol poskytnutý dlžníkovi mimoriadny medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 100.000,- Sk, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver pod číslom 2770971 1 01 vo výške cca 60.000,- Sk. Dlžník ako aj spoludlžníci však svoj záväzok riadne a včas neplnili a s jeho plnením sa dostali do omeškania. Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník podstatne porušil zmluvu, právny predchodca žalobcu listom zo dňa 4.6.2009 od zmluvy odstúpil a zároveň žiadal o uhradenie celého zostatku úveru, pričom túto skutočnosť oznámil všetkým žalovaným. Následne bola pohľadávka z tejto zmluvy postúpená na pôvodného žalobcu BENEFIT GROUP, a.s., IČO: 43 874 851 a zmluvou o postúpení zo dňa 15.4.2013 na nového žalobcu BENEFIT GROUP I, a.s., IČO: 47 131 781. Postúpenie bolo vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, preto súd prvého stupňa uznesením zo dňa 1.7.2013 č. k. 4C/134/2013-42 pripustil, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu BENEFIT GROUP, a.s. vstúpil nový žalobca BENEFIT GROUP I, a.s. a uzavrel, že je daná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní. Súd posúdil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy napriek tomu, že zmluva bola uzavretá 25.4.2006 (teda za účinnosti Obč.

zák., ktorý v ust. § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplacnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy), pretože na uvedený právny vzťah je potrebné aplikovať aj zák. č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z jeho ust. § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Obč. zák. v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Ak spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka pri žalovanými uplatnenej námietke premlčania. Pôvodný žalobca podal žalobu na súde dňa 19.3.2013, pričom k zosplatneniu celého úveru došlo dňa 4.6.2009 odstúpením od zmluvy o mimoriadnom úvere a o stavebnom úvere zo dňa 25.4.2006, v ktorom pôvodný veriteľ požiadal žalovaných o okamžité vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Žaloba bola podaná na súde po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby upravenej v § 101 Obč. zák., ktorá uplynula dňom 5.6.2012. Pri aplikácii všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Obč. zák. (a nie štvorročnej podľa Obch. zák.) na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy súd zdôraznil, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (vrátane dvojakej úpravy premlčania) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. Ak by na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, najmä ohľadom určenia dĺžky premlčacej doby, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaných ako spotrebiteľov v danom právnom vzťahu, čo by spôsobilo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaných - spotrebiteľov. Všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľov platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy, teda platia aj vo vzťahu k úverom ako tzv. absolútnym obchodnoprávnym vzťahom, preto súd prvého stupňa posúdil uplatnenú námietku premlčania podľa § 101 Obč. zák., a pretože žalovaní sa jej dovolali podľa ust. § 100 Obč. zák. neostala súdu iná možnosť len žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Zdôraznil ešte, že na predmetnú zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere sa síce v zmysle § 1 ods. 1 písm. a) zákona NR SR č. 285/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov nevzťahuje tento zákon, no súd je toho názoru, že žalovaným má byť pri posúdení otázky premlčania poskytnutá ochrana v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže nepochybné ide o spotrebiteľskú zmluvu.

Výrok o náhrade trov konania súd prvého stupňa odôvodnil úspechom žalovaných v konaní i aplikáciou ust § 142 ods.1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne. Namietá, že sú tu skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli doteraz uplatnené v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. e/ O.s.p. a ktoré majú význam pre rozhodnutie vo veci. Zdôrazňuje, že v zmluve v prvej vete čl. VIII. bod 6 o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 25.4.2006 si dojednali zmluvné strany predĺženie zákonnej premlčacej lehoty na 10 rokov od doby, kedy začne prvý raz plynúť, preto je podľa jeho názoru nárok uplatnený žalobcom nepremilčaný. Navrhuje preto, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo zmenené, žalobe v celom rozsahu vyhovie, alternatívne, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Žalovaní sa k podanému odvolaniu nevyjadřili.

Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1, 3 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods.1, 2 O. s. p. potvrdil ako vecne správny. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo zverejnené zodpovedajúco ust. § 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p. na úradnej tabuli súdu.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu a na tieto v podrobnostiach odkazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia k najzásadnejším argumentom uvádzaným žalobcom v odvolaní odvolací súd dodáva nasledovné:

Zmluva, ktorá sa uzatvárala, je bezpochyby spotrebiteľskou zmluvou, čo nerozporuje ani odvolateľ. Pri aplikácii ust. § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Z.z. účinnom v čase uzatvorenia zmluvy i aplikácie § 54 ods. 1 Obč. zák. možno na premlčanie aplikovať len ustanovenia Občianskeho zákonníka. Zmluvná podmienka koncipovaná v rámci predformulovanej štandardnej zmluvy spotrebiteľa nezaväzuje, pokiaľ je formulovaná nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Obč. zák.. Ide o tzv. jednostrannú kogentnosť ustanovení Obč. zák. v záujme vyššej ochrany spotrebiteľa pri predformulovaných štandardných zmluvách. Prednostné použitie civilného kódexu pred kódexom obchodným je riešené v právnej teórii na Slovensku, ale aj v judikatúre slovenských súdov. Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 25.1.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009 zdôraznil, že v spotrebiteľskej veci je neprípustné dojednať zmluvnú podmienku nevýhodnejšie oproti Občianskemu zákonníku.

Žalobca v podanom odvolaní poukazuje na predĺženie zákonnej premlčacej doby dohodou účastníkov konania. Za tým účelom odvolací súd dal odvolateľovi priestor na vyjadrenie v zmysle ust. § 213 ods. 2 O.s.p. k možnému použitiu ust. § 54 ods. 1 Obč. zák. i § 101 Obč. zák., najmä s možnosťou, či nemožnosťou spotrebiteľa zhoršiť si svoje zmluvné postavenie úpravou predĺženia premlčacej doby, ak inštitút predĺženia premlčacej doby podľa § 401 Obch. zák. je výhradne inštitútom obchodno-záväzkových vzťahov. Táto výzva bola doručená zástupcovi žalobcu 16.9.2014. Na túto výzvu odvolateľ nereagoval.

Už vyššie je zdôraznené, že na premlčanie v predmetnej veci možno v zmysle ust. § 54 ods. 1 Obč. zák. aplikovať len ustanovenia Občianskeho zákonníka. Ust. § 101 Obč. zák. vyslovene zdôrazňuje, že premlčacia doba je trojročná. Dohody, podľa ktorých by medzi subjektmi občianskoprávneho vzťahu bola dohodnutá dlhšia, či kratšia premlčacia doba, než stanovená zákonná premlčacia doba sú neplatné, pretože porušujú iura cogentia (§ 39 Obč. zák.). Pre občianskoprávne vzťahy je preto neprípustné dojednať zmluvne predĺženie premlčacej doby, tak ako je to upravené v obchodno-záväzkových vzťahoch pri aplikácii ust. § 401 Obch. zák.. Za takéhoto stavu zmluvné dojednanie pojaté do čl. VIII. bod 4 (v odvolaní zrejme len omylom odvolateľ uvádza bod 6) nemôže byť platným dojednaním. Na absolútnu neplatnosť v zmysle ust. § 39 Obč. zák. súd prihliada ex lege.

Za takéhoto stavu ani uplatnené odvolacie dôvody nemohli privodiť zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Iné dôvody odvolateľ v podanom odvolaní neuplatnil. Pri viazanosti dôvodmi podaného odvolania teda odvolací súd nemal inú možnosť len rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., tak ako je už uvedené vyššie, potvrdiť.

V odvolacom konaní bol žalobca neúspešný. Žalovaní úspešní v odvolacom konaní si nárok na náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili. Pri aplikácii ust. § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p. odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.